

TAMPERE.
FINLAND

**YHDYSKUNTA-
LAUTAKUNNAN JA
KAUPUNKISEUDUN
JOUKKOLIIKENNE-
LAUTAKUNNAN**
vuosisuunnitelma 2026

Sisällys

Johdanto.....	1
Lautakuntien tehtävät ja muutokset 2026	1
Lautakunnan keskeiset toimenpiteet 2026	2
Strategian toteutussuunnitelma 2026–2029 toimenpidekokonaisuudet	2
Talousarvion 2026 sitovat tavoitteet.....	2
Toimenpiteet 2026	4
Lautakunnan talous	10
Palveluryhmien toiminta ja talous.....	12
Kaupunkiympäristön suunnittelu	12
Toiminnan kuvaus.....	12
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	13
Riskiprofiili	15
Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmän merkittävimmät riskit	15
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito.....	16
Toiminnan kuvaus.....	16
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	17
Riskiprofiili	19
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmän merkittävimmät riskit.....	19
Kestävä kaupunki.....	19
Toiminnan kuvaus.....	19
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	20
Riskiprofiili	22
Kestävä kaupunki -palveluryhmän merkittävimmät riskit.....	22
Strateginen hankekehitys	23
Toiminnan kuvaus.....	23
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	23
Riskiprofiili	25
Strateginen hankekehitys -palveluryhmän merkittävimmät riskit.....	25
Joukkoliikenne	26
Toiminnan kuvaus.....	26
Suunniteltu palvelutuotanto ja talous	26
Riskiprofiili	28
Joukkoliikenteen palveluryhmän merkittävimmät riskit	28
Liitteet	30

JOHDANTO

Lautakunnan vuosisuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamisjärjestelmää (kuva), jolla tuetaan toiminnan strategian mukaista suunnittelua, kehittämistä ja johtamista.

Vuosisuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkentaa ja toimeenpanee strategian toteutussuunnitelmaa ja vuosittaista talousarviota. Vuosisuunnitelmaan kootaan lautakunnan alaisen toiminnan suunnittelua ohjaavat strategian toteutussuunnitelmien toimenpidekokoaisuuudet ja vuosittaiset talousarviotavoitteet sekä niitä toteuttavat toimenpiteet. Lisäksi vuosisuunnitelma sisältää kuvauksen palveluryhmien ja -yksiköiden toiminnasta ja taloudesta sekä riskiprofiilin ja keskeiset sisällöt henkilöstö- ja koulutussuunnitelmasta. Vuosisuunnitelmassa esitetään myös hankintasuunnitelma.

Vuosisuunnitelmasta raportoidaan lautakunnalle talouden osalta huhtikuun tilanteesta ja koko kokonaisuuden osalta elokuun ja vuoden lopun tilanteesta.

LAUTAKUNTIEN TEHTÄVÄT JA MUUTOKSET 2026

Yhdyskuntalautakunnan tehtävänä on järjestää kaupunkirakenteen kehittämistä kokonaisuutena, kaupunkisuunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa koskevat palvelut sekä viranomaispalvelut. Lautakunnan tehtävänä on vastata kestävästä kaupunkikehityksestä ja ympäristöpolitiikan linjausten ja sitoumusten koordinaatiosta, toimeenpanosta, projektoinnista ja seurannasta. Lautakunnalle kuuluu liikenteen hallinta lukuun ottamatta ympäristö- ja rakennusjaostolle sekä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle kuuluvia tehtäviä, tulvariskien hallinta sekä yleisen vesi- ja viemärlaitoksen toiminta-alueesta määrääminen.

Jätehuoltolautakunnan 0,599 milj. euron toimintamenot sisältyvät yhdyskuntalautakunnan vuosisuunnitelmaan.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta toimii Tampereen, Nokian, Oriveden, Ylöjärven ja Kangasalan kaupunkien sekä Lempäälän, Pirkkalan ja Vesilahden kuntien yhteisenä seudullisena joukkoliikenteen viranomaisena Tampereen kaupunginvaltuuston ja -hallituksen alaisuudessa. Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan tehtävänä on järjestää joukkoliikenne Tampereen kaupunkiseudulla yhteistoimintana kaupunkiseudun kuntien kanssa. Yhteistoiminnan tavoitteena on toteuttaa kuntarajat ylittävää yhteistyötä joukkoliikenteen järjestämisessä sekä kehittää ja koordinoida seudullista joukkoliikennettä niin, että palvelutaso paranee ja palvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja edullisesti.

LAUTAKUNNAN KESKEISET TOIMENPITEET 2026

Vuosisuunnitelmassa määritellään strategian toteutussuunnitelmien toimenpidekokonaisuuksia ja talousarvion sitovia tavoitteita edistävät toimenpiteet.

Strategian toteutussuunnitelma 2026–2029 toimenpidekokonaisuudet

Strategian toteutussuunnitelman toimenpidekokonaisuudet kuvaavat niitä keskeisiä kokonaisuuksia, joissa lautakunnan alaista toimintaa tulee uudistaa, muuttaa tai painottaa, jotta strategian sekä lautakunnan toiminnan ja palveluiden kehittämisen tavoitteet voidaan saavuttaa. Toimenpidekokonaisuudet ohjaavat vuositteiden toimenpiteiden määrittelyä.

KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIKENNELAUTAKUNTA
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA

Kehittämisen toimenpidekokonaisuudet valtuustokaudelle

 Elämäniloa.	 Kestävyyttä.	 Edelläkävijyyttä.	 Yhdessä.
<ol style="list-style-type: none"> 1. Luonnon ja kaupunkilaisten hyvinvointia tukeva kaupunkisuunnittelu 2. Varautuminen ja turvallisuuden vahvistaminen kaupunki-ympäristössä 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Kaupungin kasvun suuntaaminen kestävästi 4. Kestävä liikkuminen 	<ol style="list-style-type: none"> 5. Keskustan elinvoiman vahvistaminen 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Henkilöstön hyvinvointi ja uudistumiskyky 7. Talouden tasapainottaminen 8. Kehittäminen yhdessä kaupunkilaisten ja kumppaneiden kanssa

Talousarvion 2026 sitovat tavoitteet

Talousarviossa vuosittain asetettavat valtuustoon nähden sitovat toiminnan tavoitteet pohjautuvat strategian valtuustokauden tavoitteisiin. Tavoitteita asetetaan ensisijaisesti toiminnan vaikuttavuudelle ja tuloksille. Alla esitetään kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnalle ja yhdyskuntalautakunnalle vuodelle 2026 asetetut toiminnan tavoitteet¹.

Valtuustokauden tavoite 2026–2029	Nro	Sitova toiminnan tavoite 2026
Luonnon monimuotoisuus kaupunkiympäristössä on vahvistunut ja todennettavissa	18	Seuranta-aineisto kaupungin aiheuttamien luontovaikutusten todentamiseksi on määritelty
Luonnon monimuotoisuus kaupunkiympäristössä on vahvistunut ja todennettavissa	19	Kestävien liikkumismuotojen suhteellinen kulkutapaosuus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna
Kestävän liikkumisen kulkutapaosuus on 65 %	20	Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa jatko-osuuden rakentaminen on edennyt tavoitellun aikataulun mukaisesti
Kestävän liikkumisen kulkutapaosuus on 65 %	21	Joukkoliikenteen matkustajamäärä on kasvanut 3 % edelliseen vuoteen verrattuna
Kestävän liikkumisen kulkutapaosuus on 65 %	22	Superbussien toteuttamissuunnitelmat ovat valmistuneet
Luonnon monimuotoisuus kaupunkiympäristössä on vahvistunut ja todennettavissa	23	Valtion raidereformin osalta on tehty tarvittavat päätökset lähijunaliikenteen kehittämiseksi kaupunkiseudulla sekä Tampereella 2030-luvulla ja seisakkeiden toteuttamista on edistetty MAL-sopimuksen mukaisesti
Asuntotuotanto on alueellisesti monipuolistunut	27	Asemakaavoituksella on mahdollistettu vuosittain keskimäärin 150 pientalon rakentaminen ja pientalotontteja on luovutettu vähintään 80 kpl
Keskustan elinvoimaisuus on parantunut	31	Keskustan kävijämäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna
Keskustan elinvoimaisuus on parantunut	32	Rakentamisen aikaisten haittojen hallintaa keskustan infra-hankkeissa on parannettu häiriötilanteiden minimoimiseksi
Henkilöstön hyvinvointi ja uudistumiskyky ovat vahvistuneet	45	Työntekijäkokemus on pysynyt ennallaan tai parantunut
Talous on tasapainossa	51	Valtuuston hyväksymä talouden tasapaino-ohjelma on edennyt suunnitellusti

¹ Syksyn 2025 yhteistoimintaneuvottelujen yhteydessä toteutetuista organisaatiomuutoksista johtuen kolme pormestarin vuoden 2026 talousarvioehdotuksessa alun perin kaupunginhallitukselle vastuutettua talousarviotavoitetta siirtyy konsernihallinnosta lautakuntien alaisuuteen kaupunginvaltuuston maaliskuussa 2026 käsittelemän muutostalousarvion hyväksymisen jälkeen. Kyseiset talousarviotavoitteet ovat valtuuston talousarviokäsittelyssä 10.11.2025 olleen talousarvioehdotuksen mukaiset tavoite nro 31 "Keskustan kävijämäärä on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna" (vastuutaho 2026 alkaen: Yhdyskuntalautakunta), tavoite nro 39 " Puolustusteollisuuden kärkitoimenpiteet ovat käynnistyneet onnistuneesti ja vastuullisuus-vaikuttavuusarviointi on toteutettu" (vastuutaho 2026 alkaen: Elinvoima- ja osaamislautakunta) ja tavoite nro 40 " Siruohjelma II:n kärkitoimenpiteet ovat käynnistyneet onnistuneesti" (vastuutaho 2026 alkaen: Elinvoima- ja osaamislautakunta).

Toimenpiteet 2026

Strategian painopiste: Elämäniloa.

Toimenpidetkokonaisuus	Toimenpide	Vastuutaho	Muut kumppanit	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
1. Luonnon ja kaupunkilaisten hyvinvointia tukeva kaupunkisuunnittelu	Selvitys esteettömyyden ja saavutettavuuden tilasta.	Nysse		Selvitys tehty
	Hervannan täydennysrakentamisen asemakaavojen valmistelussa ehkäistään alueiden eriytymistä suunnittelemalla monimuotoista asumista ja palveluita sekä huolehtimalla yleisten alueiden määrästä ja laadusta.	Asemakaavoitus		Asemakaavoitusehdotukset valmistuneet (asemakaavat 8859 ja 8816)
	Kauppi-Niihaman luonnonsuojelualueen perustaminen (2 v.).	Ilmastopolitiikka ja ympäristönsuojelu (1.3. alk.)		Luonnonsuojelualueen perustamiseen liittyvä yhteensovittamistyö aloitettu
	Viheralueohjelman /-strategian päivitys.	Viheralueet ja hulevedet		Viheralueohjelman päivitys valmistunut päätöksentekoon
	Huleveden hallinnan yleissuunnitelman laatiminen Vihiojan valuma-alueella.	Viheralueet ja hulevedet		Yleissuunnitelma laadittu.
	Rantareittien jatkumon suunnittelu mm. Koukkuniemessä, Hiedanrannassa ja Härmälänrannassa.	Viheralueet ja hulevedet		Rantareittien suunnitelmat valmistuneet.
2. Varautuminen ja turvallisuuden vahvistaminen kaupunkiympäristössä	Liikenneturvallisuuskohteiden toteuttaminen vuosisuunnitelman mukaisesti.	Rakennuttaminen	Liikennejärjestelmän suunnittelu, kuntatekniikan suunnittelu	Kohteet toteutettu

	Ulkovalaistuskohteiden toteuttaminen vuosisuunnitelman mukaisesti.	Rakennuttaminen		Kohteet toteutettu
	Keskustan katujen ja kunnallistekniikan peruskorjausohjelman laatiminen 2027–2032.	Kuntatekniikan suunnittelu	Liikennejärjestelmän suunnittelu, viheralueet ja hulevedet, rakennuttaminen, Tampereen Vesi Oy, Tampereen Energia Oy	Peruskorjausohjelma laadittu
	Taitorakenteiden yleis- ja erikoistarkastusten toteuttaminen.	Rakennuttaminen		Tarkastusohjelma toteutettu
	Hulevesien ja lämpösaarekilmion varautumissuunnitelman laatiminen.	Viheralueet ja hulevedet	Rakennuttaminen, Infraomaisuuden hallinta	Suunnitelman laadittu
	Hulevesien IOT-alustan kehittäminen.	Viheralueet ja hulevedet	Infraomaisuuden hallinta	Alustan kehittämisen tilanne

Strategian painopiste: Kestävyttä.

Toimenpidet kokonaisuus	Toimenpide	Vastuutaho	Muut kumppanit	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
3. Kaupungin kasvun suuntaaminen kestävästi	Hiilineutraali Tampere 2030 tiekartan vaikuttavuuden väliarviointi ja toimenpidesuosituksukset.	Ilmastopolitiikka ja ympäristönsuojelu (1.3. alk.)		Väliarviointi toteutettu
	Ekologisen kompensaaion toimintaperiaatteiden kehittämisen pilotointia varten.	Ilmastopolitiikka ja ympäristönsuojelu (1.3. alk.)	Kitia, Asemakaavoitus, Yleiskaavoitus	Toimintaperiaatteet muodostettu
	Luontobudjetin pilotointi.	Ilmastopolitiikka ja ympäristönsuojelu (1.3. alk.)	Talouslyksikkö	Pilotti toteutettu

	Lakalaivan yleissuunnitelman käynnistäminen asemakaavoituksen pohjaksi.	Asemakaavoitus		Yleissuunnitelman laatiminen aloitettu
	Eteläisen vaiheyleiskaavan käynnistäminen.	Yleiskaavoitus	Strateginen hankekehitys	Vaiheyleiskaavan valmistelu aloitettu
	Hiedanrannan asemakaavoituksen jatkaminen.	Asemakaavoitus	Strateginen hankekehitys	Kaavoitus edennyt asemakaavoitusohjelman mukaisesti.
	Maankäyttöpolitiikka.	Yleiskaavoitus		Maankäyttöpolitiikka hyväksytty
	Ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen varautumiseen/sopeutumiseen, luonnon monimuotoisuuteen ja luontokadon ehkäisemiseen, vesien ja maaperän suojeluun sekä rakentamisen kiertotalouteen liittyvien kirjausten kehittäminen rakennusjärjestykseen. Rakennusjärjestys tulee saada voimaan vuoden 2026 aikana.	Rakennusvalvonta	Ilmastopolitiikka ja ympäristönsuojelu	Rakennusjärjestys hyväksytty
4. Kestävä liikkuminen	Superbussiliikenteen toteutus sisältäen konseptin jalkauttamisen, liikennepalvelun hankinta ja infran toteutus ja kunnossapidon suunnittelu. Liikenne käynnistyy 8/2028.	Nysse	Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja kunnossapito, Tampereen Kaupunkiliikenne Oy	Toteutetut toimenpiteet
	Linjastosuunnitelma 2028.	Nysse		Suunnitelma valmis ja hyväksytty lautakunnassa
	Kaupunkipyöräjärjestelmän 2028 hankinta.	Nysse, Kaupunkiympäristön suunnittelu / liikennejärjestelmäyksikkö	Hankintapalvelut	Päätös hankinnasta tehty

Strategian painopiste: Edelläkävijyyttä.

Toimenpidekokonaisuus	Toimenpide	Vastuutaho	Muut kumppanit	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
5. Keskustan elinvoiman vahvistaminen	Keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelman hyväksyminen käynnissä ja suunnitteilla olevien keskustan kehityshankkeiden selkänäojaksi.	Kaikki kaupunkiympäristön palvelualueen palveluryhmät.		Suunnitelman toteutumisen arviointi
	Viinikankadun maanalaisen ajoyhteyden rakentamisen aloittaminen.	Strateginen hankekehitys, rakennuttaminen	Konsernihallinnon hankintapalvelut	Rakentamisen käynnistyminen
	Asemakortteleiden asemakaavojen edistäminen.	Asemakaavoitus, strateginen hankekehitys	Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmä	Kaavavaiheiden edistyminen
	Henkilöratapiha-hankkeen toisen vaiheen käynnistyminen ja siihen liittyvien rajapintojen hallinta, viestintä ja yhteistyö.	Strateginen hankekehitys, rakennuttaminen		Päätösten lainvoimaisuus ja sopimukset, hankkeen edistyminen
	Sorin alueen asemakaavaluonnoksen edistäminen.	Asemakaavoitus, Kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka -palveluryhmä, strateginen hankekehitys		Kaavavaiheiden edistyminen
	Keskustan yleisten alueiden ja aukoiden kaupunkivihreän kehittämisen ja lisäämisen konseptien selvityksen käynnistäminen.	Strateginen hankekehitys		Selvitysten hankinnan toteutuminen ja tulokset
	Kaupungille kuuluvien Särkänniemen koko elämysalueen yleisten alueiden ja asemakaavaprosessin edistäminen Särkänniemen alueen ohjausryhmän linjausten mukaisesti, vierasvenesataman rakentaminen.	Asemakaavoitus, strateginen hankekehitys, rakennuttaminen		Kaavavaiheiden edistyminen
	Eteläpuiston ja Hämeenpuiston yleissuunnitelmien laatiminen.	Viheralueet ja hulevedet	Konsernihallinnon vetovoima ja edunvalvonta, strateginen hankekehitys	Selvitysten hankinnan toteutuminen ja tulokset

Strategian painopiste: Yhdessä.

Toimenpidetkokonaisuus	Toimenpide	Vastuutaho	Muut kumppanit	Toimenpiteen edistymisen arviointikriteeri
6. Henkilöstön hyvinvointi ja uudistumiskyky	Uuden tavoite- ja kehityskeskustelumallin käyttöönotto koko palvelualueella.	Palvelualueen henkilöstö- ja hallintopalvelut	Esihenkilöt, johtoryhmä	Käytyjen tavoite- ja kehityskeskustelujen määrä vs. palvelualueen henkilöstömäärä
	Palkitsemisen käytänteiden yhdenmukaistaminen.	Palvelualueen henkilöstö- ja hallintopalvelut	Johtoryhmä	Kriteeristö valmis 6/2026
	Yhteistyötä tukevien käytänteiden rakentaminen kaupungintalolle muuton yhteydessä.	Palvelualueen henkilöstö- ja hallintopalvelut	Esihenkilöt, johtoryhmä	Järjestettyjen työpajojen määrä, kaupungintalon kompassin kapa-tason täydennyksistä sovittu 6/2026
	Asiakaslähtöisen kehittämisosaamisen vahvistamiseksi suunnitellaan jatko vuoden 2025 pilottityöskentelylle.	Palvelualueen henkilöstö- ja hallintopalvelut	Johtoryhmä	Suunnitelman valmistuminen 10/2026
	Toimiva työyhteisö -toimintamallin jalkautus.	Palvelualueen henkilöstö- ja hallintopalvelut	Esihenkilöt	Järjestettyjen työpajojen ja koulutusten osallistujamäärät suhteessa henkilöstömäärään
7. Talouden tasapainottaminen	Selvitys lippujen hinnoittelusta vuoden 2027 hinnoittelumuutosten perusteiksi.	Nysse		Selvitys valmis 10/2026.
	Power BI:n laajempi hyödyntäminen talouden raportoinnissa.	Palvelualueen talouspalvelut	Kaikki palveluryhmät	Uusia Power BI-toimintoja on otettu käyttöön talouden raportoinnissa.
	Infrasopimusten uudistaminen.	Rakennuttaminen		Uudistusten toteuttaminen
8. Kehittäminen yhdessä kaupunkilaisten ja kumppanien kanssa	Joukkoliikenteen digiasioinnin kehittäminen 2026–2030 - projektin suunnittelu, selvitystyöt.	Nysse	Tietohallinto	Toteutetut toimenpiteet
	Tiivistetään yhteistyötä lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamiseksi vaikuttamiskanavissa kaupunkiympäristön suunnittelussa ja kehittämisessä.	Kaupunkiympäristön suunnittelu	Strateginen hankekehitys, Kestävä kaupunki, Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito, Joukkoliikenne, Nuorisopalvelut	Toteutetut toimenpiteet eri vaikuttamiskanavissa

	Vieraskielisille suunnatun palveluviestinnän tarpeiden selvittäminen.	Kaupunkiympäristön suunnittelu	Strateginen hankekehitys, Kestävä kaupunki, Kaupunkiympäristön suunnittelu, Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito	Valmis selvitys ja toimenpiteiden käynnistyminen
	Kaupunkitietomallin käytön laajentaminen.	Kehittämis- ja paikkatietopalvelut	Tietohallinto, Kapan toimintayksiköt	Uudet kaupunkitietomalliaineistot ja niiden käyttö

LAUTAKUNNAN TALOUS

Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2025–2029 taloussuunnitelman kokouksessaan 11.11.2025. Vuosisuunnitelmaesitys perustuu valtuuston hyväksymässä talousarviossa osoitettuihin lautakuntatasolla sitoviin määrärahoihin ja tuloarvioihin.

Tampereen kaupungin talous on poikkeuksellisen haastavassa tilanteessa. Vuoden 2026 talousarvio on yli 40 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kaupungin tulot eivät riitä kattamaan kasvavan väestön palvelutarpeita, ja investointitarpeet pysyvät korkeina. Kaupunginvaltuusto päätti helmikuussa 2025 talouden tasapaino-ohjelman käynnistämisestä. Osana ohjelmaa käynnistettiin yhteistoimintaneuvottelut, joiden tavoitteena oli noin 10 miljoonan euron pysyvä säästö henkilöstömenoissa. Ohjelman henkilöstöön kohdistuvien toimenpiteiden valmistelussa pyrittiin minimoimaan vaikutukset kuntalaispalveluihin.

Vuosisuunnitelmaesitys perustuu talousarviovalmistelun yhteydessä kaupungin toimintayksiköiden kanssa toukokuussa pidettyihin kehysneuvotteluihin, kaupungin johtoryhmän linjauksiin, talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteisiin sekä pormestariohjelmaan.

Käyttötalouden vuosisuunnitelmaesityksessä on huomioitu tulojen lisäyksiä ja menojen vähennyksiä. Osana talousohjelmaa on tulojen lisäyksiä huomioitu kaupunkiympäristön rakennuttamisessa ja ylläpidossa (tietoliikenneverkkojen sekä lumen ja maan vastaanottomaksujen maksujen korotukset, muoviroskakorvausten kasvu ja työmaiden katulupatulojen lisääminen), kaupunkiympäristön suunnittelussa (keskimäärin 5 prosentin taksojen korotukset, mm. asemakaavoitus ja rakennusvalvonta) sekä eläinlääkintähuollon markkinaperusteisissa asiakasmaksuissa ja paikkatietopalvelujen aineiston jakelussa. Menojen lisäyksiä on huomioitu palkankorotusten ja sisäisten vuokrien arvioitu kustannusvaikutus sekä osana talousohjelmaa esitetyt menojen lisäykset ja vähennykset. Yhteistoimintaneuvottelujen talousvaikutukset sekä kaupungin päättämät keskitetyt tasapainottamistoimenpiteet (matkustus, Pirtten palvelut, ICT) sisältyvät esitykseen. Raitiotien vastike sekä projektitoimiston hallinnoimien päättyvien ja uusien projektien aiheuttamat muutokset on huomioitu. Vuosisuunnitelmassa on lisäksi tehty yksiköiden toimintatulojen ja toimintamenojen tarkennuksia lautakunnan toimintakatteen sitovuuden sisällä.

Nettoinvestointimenot ovat 70,7 milj. euroa sisältäen myös kehitysohjelmien investoinnit (24,5 milj. euroa).

Yhdyskuntalautakunta

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	Enn. 2025	TA 2026	VS 2026
Toimintatulot					
Myyntitulot	12 051	12 158	11 935	11 708	12 466
Maksutulot	13 903	12 732	13 934	15 461	15 823
Tuet ja avustukset	1 507	1 151	1 278	1 242	1 299
Vuokratulot	1 079	1 082	1 073	1 132	1 073
Muut toimintatulot	5 125	4 812	5 050	4 812	5 344
Toimintatulot yhteensä	33 665	31 934	33 269	34 355	36 004
Valmistus omaan käyttöön	12	19	55	19	74
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-22 718	-24 223	-23 963	-23 800	-25 808
Palvelujen ostot	-37 480	-39 490	-37 932	-38 649	-41 063
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 838	-2 689	-2 156	-2 640	-3 989
Avustukset	-248	-255	-264	-255	-255
Vuokramenot	-20 176	-23 380	-23 237	-23 841	-24 023
Muut toimintamenot	-632	-353	-578	-326	-414
Toimintamenot yhteensä	-83 081	-90 371	-88 074	-89 491	-95 477
Toimintakate	-49 416	-58 437	-54 805	-55 136	-59 473
Rahoitustulot ja -menot	6	0	14	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-55 569	-59 000	-58 629	-48 300	-48 300
Tilikauden tulos	-104 978	-117 437	-113 421	-103 436	-107 773
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	701	700	701	700	700
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-104 278	-116 737	-112 720	-102 736	-107 073

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	Enn. 2025	TA 2026	VS 2026
Investointimenot	-60 622	-69 405	-69 307	-71 995	-72 070
Rahoitusosuudet	1 646	2 000	2 237	1 300	1 375
Nettoinvestoinnit	-58 975	-67 405	-67 071	-70 695	-70 695

Sitovat erät, käyttötalous (1 000 euroa)	Toiminta- tulot	Toiminta- menot	Toiminta- kate
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	35 900	-93 126	-57 226
Viiden tähden keskusta	104	-1 352	-1 247
Hiedanranta		-500	-500
Etelän kasvusuunta		-500	-500

Sitovat erät, investoinnit (1 000 euroa)	Investointi- menot	Rahoitus- osuudet	Netto- investoinnit
Yhdyskuntalautakunta (pl. erikseen sitovat erät)	-47 575	1 375	-46 200
Viiden tähden keskusta	-23 695		-23 695
Hiedanranta	-800		-800

Konsernijohtajan 23.1.2026 § 15 päätöksen mukaisesti vuosisuunnitelmassa on huomioitu talousarvion sitovuustasojen väliset siirrot. Konsernihallinnosta Kaupunkiympäristön palvelualueelle vuoden 2026 alusta siirtyvän Strategisen hankekehityksen henkilöstö, käyttötaloustulot ja -menot sisältyvät yhdyskuntalautakunnan vuosisuunnitelmaesitykseen. Muutokset heikentävät toimintakatetta -4,374 milj. euroa. Kaupunkiympäristön palvelualueen rakennusvalvonnan tietopalveluista konsernihallinnon asiakirjahallintoon siirtyvät henkilöt ja näiden käyttötalousmenot on vähennetty yhdyskuntalautakunnan vuosisuunnitelmaesityksestä. Muutos parantaa toimintakatetta 0,132 milj. euroa.

INVESTOINNIT (1 000 euroa)	VS 2026
Investointimenot (pl erikseen sitovat erät)	-47 575
Pirkkala - Linnainmaa raitiotie	-6 810
Investointisuunnittelu	-3 500
Peltolammin hyvinvointikeskuksen kaava-alueen rakentaminen (8628)	-3 089
Sillat ja erikoisrakenteet 2025 ja 2026	-2 919
Västinginmäen kaava-alue (8587)	-2 180
Kävely, pyöräily ja esteettömyys 25-26	-2 120
Ulkovalaistuksen investoinnit 2026	-1 935
Keskustan alueen katusaneeraukset	-1 750
Takahuhdin alueen saneeraukset	-1 650
Viinikanlahden kaava-alueen rakentaminen (8755)	-1 400
Viheralueet 2025 ja 2026 alkaneet	-1 330
Hatanpään kaava-alueen (8578) rakentaminen	-1 240
Tre Veden kanssa huleveden yhteishankkeet	-1 000
Muu uudisrakentaminen, peruskorjaaminen ja toimivuuden parantaminen	-16 652
Erikseen sitovat erät	-24 495
Hiedanranta -kehitysohjelma	-800
Viiden tähden keskusta -kehitysohjelma	-23 695
INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ	-72 070
Rahoitusosuudet	
ARA -kohteet ja kävelyn ja pyöräilyn -kohteet	1 375
NETTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-70 695

PALVELURYHMIEN TOIMINTA JA TALOUS

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN SUUNNITTELU

Toiminnan kuvaus

Palvelukokonaisuuteen kuuluvat yleiskaavoitus, asemakaavoitus, liikennejärjestelmän suunnittelu, viheralueet ja hulevedet, rakennusvalvonta ja kiinteistönmuodostus.

Kaupunkisuunnittelussa luodaan fyysisen ympäristön osalta edellytykset palveluiden, asumisen ja elinkeinoelämän rakentamiselle sekä näitä palvelevan yhdyskuntatekniikan, liikennejärjestelmän ja viheralueiden toteuttamiselle tasapainoisen ja kestäväen yhdyskuntarakenteen tavoitteiden mukaisesti.

Kaupungin kasvun jatkuessa vahvana kaupunkisuunnittelun avulla pitää varmistaa yhdyskuntarakenteen laadukas, tasapainoinen ja kestävä kehitys kaupungissa. Kaavoituksen painopisteitä ja resurssien suuntaamista tehdään strategian, pormestariohjelman, strategian toteutussuunnitelman, yleiskaavan työohjelman sekä asemakaavoitusohjelman ja PALM-suunnitelman perusteella. Viheralueohjelma päivitetään keskittyen neljään kehittämisteemaan; saavutettavuus, omaleimaisuus, hyödyt ja palvelut sekä kestävyys ja monimuotoisuus. Kaupunkiympäristön laatu korostuu erityisesti viihtyisyyden, ihmisten hyvinvoinnin, luonnon monimuotoisuuden ja kaupungin pitovoiman kehittämisessä. Viihtyisyyden näkökulmasta keskeisessä roolissa ovat viher-, virkistys- ja liikunta-alueet, joita kehitetään yhdessä muiden kaupungin yksiköiden kanssa. Ilmastonmuutokseen varautuminen, ilmastonmuutoksen hillitseminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen sovitetaan laadukkaaseen kaupunkiympäristöön, mikä edellyttää kokeiluja ja uusia ratkaisuja.

Rakentamisen suhdannetilanne on edelleen epävarma, mikä näkyy rakennusliikkeiden taloudellisissa haasteissa ja asuntorakentamisen niukkuutena. Asuntorakentaminen keskittyy pääosin Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen (Varke) tukemiin hankkeisiin sekä opiskelija-asuntoihin. Varovaisia merkkejä vapaarahoitteisen tuotannon lisääntymisestä on nähtävissä. Rakennusvalvonnassa tilanne näkyy vähentyneinä rakennuslupamäärinä ja siitä johtuvina merkittävinä tulonmenetyksinä.

Tampereen henkilöratapihan perusparantaminen on käynnissä yhteistyössä Väyläviraston kanssa. Raitiotien jatkolinjojen suunnittelu ja rakentaminen Pirkkalaan ja Linnainmaalle sekä Ylöjärvelle, sekä niihin liittyvä muu suunnittelu on toiminnan keskiössä. Raitiotien laajentumiseen erityisesti liittyvä Kaupinlaakson asemakaava etenee hyväksymiskäsittelyyn. Hiedanrannan asemakaavoitus jatkuu muun muassa tehtaan, keskustan ja liikennejärjestelyjen osalta yleissuunnitelman periaatteiden mukaisesti. Asemakeskuksen alueen kehittäminen sekä raideliikenteeseen tukeutuvien asuinalueiden suunnittelu jatkuu. Vuoreksen keskustaa, Härmälän leirintäaluetta ympäristöineen sekä Sorin aluetta asemakaavoitetaan 2024–2025 pidettyjen arkkitehtuurikilpailujen pohjalta. Nurmissa valmistuvat ensimmäiset asemakaavat liittyen golf-kenttään ja pientaloalueisiin. Valtuustokauden yleiskaavatyönä laaditaan vaiheyleiskaava, joka edistää eteläisen kaupunkikehittämissuunnan ja muun muassa Hatanpään järjestelyratapihan kehittämistä tulevaisuuden käytötarkoituksiin. Liikennesuunnittelun osalta painopisteenä ovat keskustan liikennejärjestelmäsuunnitelmasuunnitelma, pysäköintipolitiikassa ja liikennettä koskevissa kehittämissuunnitelmissa mainitut toimenpiteet.

Maankäytön hallinnan kokonaisprosessin digitalisaatio ja toiminnanohjausjärjestelmän, Toimarin, käyttöönotto jatkuu ja laajenee uusiin yksiköihin. Valmistaudutaan RYTJ-lain, alueidenkäyttölain ja rakentamislain muutosten voimaantuloon sekä niihin liittyviin tietomallipohjaiseen kaavoitukseen, tonttijakoihin ja rakennuslupakäsittelyyn. Rakennusjärjestyksen päivitys valmistuu vuoden 2026 aikana. Toiminnan asiakaslähtöisyyden kehittämistä jatketaan.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Palvelukokonaisuuden vuosisuunnitelmassa on osana talousohjelmaa toimintatuloihin huomioitu taksojen korotus keskimäärin 5 prosentilla. Toimintamenoihin on huomioitu ulkoisten palveluostojen karsinta 10 prosentilla taloussuunnittelukaudella sekä liikennetoimikunnan lakkautus. Lisäksi vuosisuunnitelmaan on huomioitu mikroliikkumisen hallinnan resursointi, raitiotien vastikkeen muutos, palkankorotusten ja sisäisten vuokrien arvioitu kustannusvaikutus sekä projektitoimiston hallinnoimien projektien tuotot ja kustannukset.

Palvelukokonaisuuden henkilötövuodet vähenevät 7,7 henkilötövuodella vuoden 2025 vuosisuunnitelmaan verrattuna.

Palvelukokonaisuuden nettoinvestointimenot ovat 0,2 milj. euroa kohdistuen viheralue- ja hulevesisuunnitteluun liittyviin investointeihin.

Suunniteltu palvelutuotanto on esitetty vuoden 2020 aikana tehdyn tuotteistuksen (Kuntatieto -palveluluokkakohtaiset kustannukset -projekti) tuoteryhmien mukaisesti. Tietoina esitetään tuoteryhmän nimi ja tuoteryhmään kohdistetut vuosisuunnitelman mukaiset käyttökustannukset (toimintamenot + hallinto- ja

talouspalvelujen laskennalliset vyörytysosuudet). Tuotteistusta on mahdollista päivittää vuosittain esitettyjen päivitystarpeiden mukaisesti.

Kaupunkiympäristön suunnittelu

Palvelu **)	Toimintamenot, 1 000 euroa)
Akan asiantuntijatyö	490
Akan suunnitelmat ja selvitykset	776
Asemakaavasuunnittelu	4 281
Akan poikkeamislupa	228
Hulevesijärjestelmän hallinta	1 932
Kiinteistön muodostus	917
Maankäytön asiantuntijapalvelu (vihi)	401
Maankäytön asiantuntijapalvelu (kimu)	93
Puistot ja viheralueet	1 065
Rakennusvalvonnan arkisto	510
Rakennusvalvonta	2 896
Kadut ja yleiset alueet (lisu)	255
Liikennejärjestelmän suunnittelu	3 991
Maankäytön asiantuntijapalvelu (lisu)	170
Ranta-asemakaavat (yka)	81
Suunnittelutarveratkaisu ja poikkeamislupa (yka)	162
Ykan suunnitelmat ja selvitykset	452
Ykan tietotuotanto	428
Yleiskaava	979
Yhteensä	20 108

* Toimintamenot sisältävät hallinto- ja talouspalvelujen laskennallisia vyörytysosuuksia 559 te

* Palvelujen toimintamenot ovat laskennallisia ja ne tarkentuvat vuosisuunnitelmaan.

** Vihi = viheralueet ja hulevedet, kimu = kiinteisönmuodostus, lisu = liikennejärjestelmän suunnittelu, yka = yleiskaavoitus

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	Enn. 2025	TA 2026	VS 2026
Toimintatulot	12 434	11 656	12 192	14 184	13 844
Toimintamenot	-18 653	-20 110	-19 737	-19 666	-19 548
Toimintakate	-6 220	-8 455	-7 545	-5 482	-5 704
Vyörytysosuudet *)	-1 464	-1 647	-1 469	-1 622	-1 712
Toimintakate sisältäen vyörytykset	-7 684	-10 101	-9 015	-7 104	-7 416

*) Sisältyy vyörytysosuudet (Paikkatieto sekä Hallinto- ja talouspalvelut)

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	Enn. 2025	TA 2026	VS 2026
Investointimenot	-659	-878	-344	-400	-200
Rahoitusosuudet	7	0	1	0	0

Riskiprofiili

Kaupunkiympäristön suunnittelu -palveluryhmän merkittävimmät riskit

Riskiluokka	Riski	Riskitaso	Keskeiset riskienhallintatoimenpiteet	Riskin omistaja
Ulkoiset riskit	MRL:n uudistuksen vaikutukset	20	Lakivalmisteluiden tiivis seuranta ja vaikuttaminen, henkilöstön koulutus ja benchmarkkaus, muutosten edellyttämien resurssien varmistaminen.	Suunnittelujohtaja
Taloudelliset riskit	Hankkeiden priorisoinnissa epäonnistutaan. Ei pystytä vastaamaan laadullisesti kaupungin kasvuun.	20	Hankkeiden priorisointi, resurssointi ja tuki asiantuntijoiden valmisteluun. Aikataulujen muuttaminen resurssien mukaiseksi, yhteisten priorisointien muodostuminen.	Suunnittelujohtaja
Vaativien vaatimusten mukaisuus- ja vahinkoriskit	Ilmastomuutokseen varautumista ja sen vaikutuksia ei osata tai pystytään huomioimaan riittävästi, talouden reunaehdot tuovat vaikeutta sitoutua riittäviin toimenpiteisiin.	16	Katu ympäristöjen hulevesiratkaisujen kehittäminen.	Suunnittelujohtaja
Operatiiviset riskit	Hiilineutraali Tampere -tiekartan liikennettä koskevien tavoitteiden saavuttaminen	16	Resurssien lisääminen liikkumisen ohjaamistyöhön ja vuorovaikutuksen kehittäminen.	Suunnittelujohtaja, suunnittelu-päällikkö (liikennejärjestelmän suunnittelu)
Operatiiviset riskit	Henkilöstön jaksaminen ja osaavan henkilöstön rekrytoinnin haasteet	15	Kehitetään palveluryhmän pitovoimaa työnantajana.	Suunnittelujohtaja
Operatiiviset riskit	Edetään vanhalla toimintatavalla, ei oteta mahdollisuuksia käyttöön kokonaisvaltaisesti	12	Kehittämiseen liittyvän osaamisen kartuttaminen ja organisointi, muualta oppiminen, kehittämisen aikaresurssin varmistaminen.	Suunnittelujohtaja

Toiminnan kuvaus

Palvelukokonaisuuteen kuuluvat katujen ja yleisten alueiden toteutus suunnittelu ja rakennuttaminen, kunnossapidon järjestäminen ja satamapalvelut. Kadut, aukiot, viheralueet ja satamat rakennetaan vuosisuunnitelman investointiohjelman mukaisesti. Tehtävänä on rakennuttaa kaava- ja viheralueohjelmia sekä peruskorjauksia toteuttavan investointiohjelman kohteet mahdollisimman edullisesti ja laadukkaasti hyödyntämällä tehokkaasti sekä kaupungin omia että yksityisiä palveluntuottajia. Yleisten alueiden rakentamisiin investoinnit teetetään hankekohtaisilla urakkasopimuksilla. Palveluryhmän rakennuttaminen palvelee myös muiden palvelualueiden infrarakentamisen johtamista. Palvelukokonaisuuteen kuuluvat lisäksi katutilavalvonta, pysäköinnin valvonta, eräät ajoneuvoihin liittyvät viranomaistehtävät sekä joukkoliikenteen matkaliipuntarkastus.

Toimintaperiaatteina ovat olleet toiminnan turvallisuus, palvelun laatu, liikenteen sujuvuus sekä taloudellisuus ja päästöjen vähentäminen. Toimintatapoja on kehitetty digitaalisten työmenetelmien avulla useissa palveluissa.

Kustannukset ovat monissa rakentamisen ja ylläpidon tehtävissä nousseet merkittävästi viime vuosina mutta nyt nousu on tasaantunut. Rakentamisen yleiset suhdannenäkymät ovat edelleen rauhalliset, vaikka yksittäisiä suuria hankkeita onkin vireillä. Rakentamisen vilkastuminen heijastuu nopeasti urakkahintojen nousuna. Talouden kiristyneet reunaehdot yhdessä kustannusten nousun kanssa ovat edellyttäneet sekä tarkempaa että pitkäjänteisempää hankkeiden ohjelmointia. Käyttöön on otettu hankkeiden hallinta- ja suunnittelujärjestelmä (Hanna-sovellus), jolla helpotetaan taloussuunnitelmakauden hankkeiden ohjelmointia, jotta käytettävissä olevat resurssit osoitetaan palveluiden järjestämisen ja tulevaisuuden tarpeiden kannalta optimaalisesti.

Talousarviovuoden keskeisenä toimenpiteenä edelleen on kunnossapidon kokonaispalvelumallin kehittäminen vastaamaan talouden asettamia reunaehtoja erityisesti vuodelle 2027 sekä kunnossapitolain muutoksia. Rakentamisessa jatkuvana painospisteenä on hankkeiden yhteensovittaminen ja viestinnän kehittäminen eri toimijoiden kanssa. Kiertotaloutta ja työmaiden päästöttömyyttä edistetään tehtyjen sitoumusten periaatteiden mukaisesti, ja toimenpiteitä otetaan käyttöön.

Raitiotien ja katujen rakentaminen keskittyy edelleen Hatanpään ja Härmälän suunnalle. Uusien alueiden kunnallistekniikan rakentamista jatketaan esimerkiksi Peltolammilla, Ojalassa, Västringinmäessä ja Käräjätörmän alueella, koska on odotettavissa talorakentamisen elpymistä. Lisäksi varaudutaan käynnistämään Hyhkynlaakson uuden alueen kunnallistekniikan rakentaminen. Parantamiskohteina jatketaan Puutarhakaadun rakentamista valmiiksi. Frenckellin läpäisevän seudullisen jalankulku- ja pyörätien parantamisen edellyttämät muutostyöt toteutetaan Frenckellin rakennuksen kohdalla. Tampereen henkilöratapihan perusrannushanketta sekä Lielahden liikennejärjestelmän kehittämissuunnittelua yhteistyössä Väyläviraston kanssa. Viheralueita parannetaan esimerkiksi Emil Aaltosen puiston peruskorjauksella. Investointien kohde luettelo päätetään talousarvion hyväksymisen jälkeen yhdyskuntalautakunnan vuosisuunnitelmassa.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Palvelukokonaisuuden vuosisuunnitelmassa on osana talousohjelmaa toimintatuloihin huomioitu taksojen korotukset (lumen ja maan vastaanotto, satamaksut), muoviroskan keräämisen SUP- korvauksen kasvu sekä katulupatuottojen lisäys. Toimintamenoihin on huomioitu kadunvarsipysäköinnin tilauksen sopeutus (palveluverkkotarkastelu, FinnPark Oy), kunnossapidon laatuun, laajuuteen ja järjestämiseen liittyvät tehostamis- ja sopeutustoimet, tietoliikenneverkon maksujen tarkistus sekä tutkimus- ja kehityshankkeisiin liittyvien asiantuntijapalvelujen vähentäminen. Lisäksi vuosisuunnitelmaan on huomioitu raitiotien vastikkeen muutos sekä palkankorotusten ja sisäisten vuokrien arvioitu kustannusvaikutus.

Palvelukokonaisuuden henkilötyövuodet vähenevät 1,3 henkilötyövuodella vuoden 2025 vuosisuunnitelmaan verrattuna.

Palvelukokonaisuuden nettoinvestointimenot ovat 45,9 milj. euroa sisältäen perustoimintaan sisältyvät investointimenot. Kehitysohjelmiin kohdistuvat investointimenot esitetään Strategisen hankekehityksen palvelukokonaisuudessa.

Suunniteltu palvelutuotanto on esitetty vuoden 2020 aikana tehdyn tuotteistuksen (Kuntatieto -palveluluokkakohtaiset kustannukset -projekti) tuoteryhmien mukaisesti. Tietoina esitetään tuoteryhmän nimi ja tuoteryhmään kohdistetut vuosisuunnitelman mukaiset käyttökustannukset (toimintamenot + hallinto- ja talouspalvelujen laskennalliset vyörytysosuudet). Tuotteistusta on mahdollista päivittää vuosittain esitettyjen päivitystarpeiden mukaisesti.

Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito

Palvelu **)	Toimintamenot, 1 000 euroa)
Hulevesijärjestelmän hallinta (raksa)	220
Kadut ja yleiset alueet, kunnossapito	34 556
Kadut ja yleiset alueet, rakentaminen	971
Sillat ja taitorakenteet, rakentaminen	194
Tietoliikenneverkot, kunnossapito	809
Tietoliikenneverkot, rakentaminen	77
Valaistus, kunnossapito	5 910
Valaistus, rakentaminen	104
Liikunta- ja ulkoilupaikat, kunnossapito	1 170
Liikunta- ja ulkoilupaikat, rakentaminen	39
Puistot ja viheralueet	7 022
Kuntatekniikan suunnittelu	1 315
Maankäytön asiantuntijapalvelu (teksu)	251
Katutilavalvonta	1 307
Matkalippujen tarkastus	790
Pysäköinnin valvonta	1 483
Yhteensä	56 217

* Toimintamenot sisältävät hallinto- ja talouspalvelujen laskennallisia vyörytysosuuksia 272 te

* Palvelujen toimintamenot ovat laskennallisia ja ne tarkentuvat vuosisuunnitelmaan.

** Raksa = Rakennuttaminen, teksu = Kuntatekniikan suunnittelu

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	Enn. 2025	TA 2026	VS 2026
Toimintatulot	15 925	14 744	15 939	14 594	16 627
Toimintamenot	-50 749	-55 168	-54 341	-54 108	-55 945
Toimintakate	-34 825	-40 423	-38 401	-39 514	-39 319
Vyörytysosuudet *)	-608	-713	-601	-733	-758
Toimintakate sisältäen vyörytykset	-35 433	-41 136	-39 003	-40 247	-40 076

*) Sisältyy vyörytysosuudet (Paikkatieto sekä Hallinto- ja talouspalvelut)

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	Enn. 2025	TA 2026	VS 2026
Investointimenot	-59 929	-83 427	-68 962	-47 100	-47 315
Rahoitusosuudet	1 639	2 000	2 236	1 300	1 375

Riskiprofiili

Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito -palveluryhmän merkittävimmät riskit

Riskiluokka	Riski	Riskitaso	Keskeiset riskienhallintatoimenpiteet	Riskin omistaja
Operatiiviset riskit	Työhyvinvoinnin heikkeneminen	25	Johtajuuden ja lähiesihenkilötyön kehittäminen, kohtuullisen työkuorman varmistaminen, yhteisten pelisääntöjen laatiminen, yhteistyö työterveyden kanssa (mm. varhainen tuki)	Rakennuttamisjohtaja
Taloudelliset riskit	Rahoitus ei riitä päätettyjen hankkeiden ja palvelujen tuottamiseen	25	Hankkeiden ja palvelujen priorisointi (talouden tasapainottaminen)	Rakennuttamisjohtaja
Vaatimustenmukaisuus- ja vahinkoriskit	Asiakasväkivalta ja muut työturvallisuusuhkat	25	Henkilöstön ohjeistaminen ja kouluttaminen, turvajärjestelyt, asiakaslähtöisyys, sisäiset toimintaohjeet	Rakennuttamisjohtaja, esihenkilöt
Strategiset riskit	Liikennejärjestelmän toimivuus, kun useita hankkeita käynnissä samanaikaisesti	20	Hankkeiden yhteensovittaminen	Rakennuttamisjohtaja
Vaatimustenmukaisuus- ja vahinkoriskit	Tietojärjestelmien toimintavarmuuden heikentyminen	20	Tietojärjestelmien luotettavuuden ja vakauden turvaaminen, jatkuvuussuunnitelma.	Rakennuttamisjohtaja
Operatiiviset riskit	Konkurssi tai maksukyvyttömyys (sopimus-kumppanit/alihankkijat)	20	Hankinta- ja sopimusmenettelyt	Rakennuttamisjohtaja

KESTÄVÄ KAUPUNKI

Toiminnan kuvaus

Palvelukokonaisuuteen kuuluu 1.3. alkaen viisi yksikköä: elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto, ilmasto- ja ympäristönsuojelu, ympäristövalvonta ja alueellinen jätehuolto sekä terveydensuojelu. Palveluryhmän tehtävinä ovat muun muassa Tampereen kaupungin ympäristö- ja ilmastopolitiikan linjausten valmistelu, toteutus ja johtaminen sekä niihin liittyvien toimintatapojen kehittäminen, päätösvalmistelu ja seuranta. Keskeisessä roolissa ovat luontokadon hidastaminen ja pysäyttäminen sekä ilmaston muutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen. Palveluryhmä vastaa myös ympäristönsuojelun, jätehuollon ja ympäristöterveyden edistämisen ja viranomaistehtävistä.

Palveluryhmän organisaatio uudistuu alkuvuodesta 2026 niin, että ympäristönsuojelu-, jätehuolto ja kiertotalous- sekä ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksiköistä, muodostetaan kaksi yksikköä: ilmastopolitiikka ja ympäristönsuojelu, ympäristövalvonta ja alueellinen jätehuolto. Tavoitteena on kehittää ilmastopolitiikan, ympäristönsuojelun ja jätehuollon johtamista päällekkäisyyksiä poistamalla, kehittää ympäristöasioihin liittyvää yhteistyötä eri yksiköiden välillä sekä hyödyntää yksiköiden vahvuuksia toiminnan kehittämässä.

Ilmastopolitiikan ja ympäristönsuojelun saralla päivitetään useita keskeisiä ympäristöön, luontoon ja ekologiseen kestävyysliittymiä ohjelmia. Alkuvuonna 2026 viedään hyväksymiskäsittelyyn ilmasto- ja ympäristöpolitiikan linjaukset, Luonnon monimuotoisuusohjelma, Luonnonsuojelualueohjelma sekä tehdään Hiilineutraali Tampere 2030 –tiekartan väliarviointi. Väliarvioinnissa keskitytään erityisesti vaikuttavuuden arviointiin ja toimenpiteiden priorisointiin. Vuonna 2025 valmistuneen päästökompensaatioSELVITYKSEN tulokset analysoidaan ja viedään päätöksentekoon. Hyväksytyjen ohjelmien toimeenpano aloitetaan hyväksymisen jälkeen. Vuoden 2025 lopussa päättyneen Hiilineutraaleja tekoja kehitysohjelman parhaita käytäntöjä jatketaan resurssien ja vaikuttavuuden mukaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen eurooppalainen yhteistyö jatkuu vahvana. Lisärahoitusta työhön haetaan muun muassa eurooppalaisista kehityshankkeista. Haitallisten vieraslajien torjuntaa tehostetaan ja varataan lisää määrärahaa vuodelle 2026.

Ympäristövalvonnan ja alueellisen jätehuollon toiminnassa varaudutaan jätelainsäädännön muutoksiin. Jätelaki on muuttumassa kiertotalouslaiksi vuoden 2026 aikana, minkä lisäksi valmisteilla olevalla hankintalain muutoksella voi olla merkittäviä vaikutuksia jätehuoltoviranomaisen toiminnan organisointiin. EU-meluselvityksen koordinointi ja toteutus tehdään vuoden 2026 aikana. Ympäristötiedon suunnitelmallista seuranta ja tiedon jakamista kehitetään edelleen vuonna 2026. Vuoden 2026 aikana kehitetään lisäksi viranomaistyöhön liittyviä prosesseja ja tiedonhallintaa.

Ympäristöterveyden painopiste on ennaltaehkäisevissä palveluissa ja niihin liittyvissä toimenpiteissä ja tarkastuksissa. Eläinlääkintähuoltolain uudistus on hyväksytty eduskunnassa, ja se tuli voimaan 1.1.2026. Lain tuomat muutokset ovat merkittäviä, ja vaikuttavat kunnallisen eläinlääkintähuollon palveluiden sisältöön ja rakenteisiin. Erityisesti praktikkoeläinlääkärien toimintaan kohdistuneiden muutosten toteuttaminen tulee viemään huomattavasti henkilöresurssia alkuvuoden 2026 aikana. Elintarvikevalvonnassa ja terveydensuojelussa varaudutaan jo voimaan astuneisiin ja uusiin tuleviin lainsäädäntömuutoksiin sekä kehitetään varautumiseen ja epidemioihin liittyvää toimintamallia. Kaupunkiseudun kasvu vaikuttaa yksiköiden toimintaan ja valvonnan kohdemääriin.

Palveluryhmässä jatketaan v. 2024 alkanutta asiakaskokemuksen mittaamista ja kehittämistä.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Palvelukokonaisuuden vuosisuunnitelmassa on osana talousohjelmaa toimintatuloihin huomioitu eläinlääkintähuoltolain muutosten mukaiset taksojen korotukset. Toimintamenoihin on huomioitu Hiilineutraaleja tekoja -ohjelman päättyminen sekä pieneläinpäivystyksen kilpailutuksesta saatavat säästöt. Lisäksi vuosisuunnitelmaan on huomioitu palkankorotusten ja sisäisten vuokrien arvioitu kustannusvaikutus sekä projektitoimiston hallinnoimien projektien tuotot ja kustannukset.

Palvelukokonaisuuden henkilötyövuodet vähenevät 7,5 henkilötyövuodella vuoden 2025 vuosisuunnitelmaan verrattuna.

Palvelukokonaisuuden nettoinvestointimenot ovat 0,06 milj. euroa sisältäen ympäristönsuojelun ilmanlaatumittarin hankinnan.

Suunniteltu palvelutuotanto on esitetty vuoden 2020 aikana tehdyn tuotteistuksen (Kuntatieto -palveluluokkakohtaiset kustannukset -projekti) tuoteryhmien mukaisesti. Tietoina esitetään tuoteryhmän nimi ja tuoteryhmään kohdistetut vuosisuunnitelman mukaiset käyttökustannukset (toimintamenot + hallinto- ja talouspalvelujen laskennalliset vyörytysosuudet). Tuotteistusta on mahdollista päivittää vuosittain esitettyjen päivitystarpeiden mukaisesti.

Kestävä kaupunki

Palvelu **)	Toimintamenot, 1 000 euroa)
Elintarvikelain mukainen neuvonta (ELVA)	302
Elintarvikelain mukaisten ilmoitusten ja hakemusten käsittely (ELVA)	76
Elintarvikevalvonta (ELVA)	1 380
Tupakkalain valvonta (ELVA)	132
Elintarvikelain mukainen neuvonta (ELL)	22
Elintarvikelain mukaisten ilmoitusten ja hakemusten käsittely (ELL)	15
Elintarvikevalvonta (ELL)	199
Eläinsuojeluvalvonta	882
Eläintautivalvonta	101
Eläinten sairaudenhoito	1 112
Eläinten terveydenhoito	281
Asumisterveysvalvonta	377
Talous- ja uimavesien valvonta	321
Terveydensuojelun edistäminen ja valvonta	641
Tupakkalain valvonta	56
Jätehuoltoviranomainen	632
Ympäristönsuojelun kehittäminen ja edistäminen	1 547
Ympäristönsuojelun luvat ja valvonta	790
Kestävän kehityksen edistäminen	1 559
Yhteensä	10 424

* Toimintamenot sisältävät hallinto- ja talouspalvelujen laskennallisia vyörytysosuuksia 393 te

* Palvelujen toimintamenot ovat laskennallisia ja ne tarkentuvat vuosisuunnitelmaan.

** ELVA = Elintarvikevalvonta, ELL = Eläinlääkintähuolto

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	Enn. 2025	TA 2026	VS 2026
Toimintatulot	4 921	5 040	4 765	5 019	4 953
Toimintamenot	-10 085	-10 929	-10 380	-10 539	-10 164
Toimintakate	-5 164	-5 889	-5 615	-5 520	-5 211
Vyörytysosuudet *)	-827	-955	-813	-976	-960
Toimintakate sisältäen vyörytykset	-5 992	-6 844	-6 427	-6 496	-6 171

*) Sisältyy vyörytysosuudet (Paikkatieto sekä Hallinto- ja talouspalvelut)

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	Enn. 2025	TA 2026	VS 2026
Investointimenot	-33	0	-1	0	-60

Riskiprofiili

Kestävä kaupunki -palveluryhmän merkittävimmät riskit

Riskiluokka	Riski	Riskitaso	Keskeiset riskienhallintatoimenpiteet	Riskin omistaja
Strategiset riskit	Organisaatoriskit	16	Henkilöstön tukeminen muutostilanteissa, työnohjaus tarvittaessa, eläinlääkintähuollon päivystyksen turvaaminen	Ympäristöjohtaja, esihenkilöt
Strategiset riskit	Strategisiin ilmastotavoitteisiin pääseminen	16	Hiilineutraali Tampere -tiekartan toimenpiteiden arviointi, päästöjen kumoutumisen toimenpiteiden arviointi, ilmastotyön tukeminen operatiivisen työryhmän avulla	Ympäristöjohtaja, ilmasto- ja ympäristöpäällikkö
Strategiset riskit	Esihenkilöiden kuorimituksen kasvaminen tarkoituksettomaksi suureksi	15	Johtamisen kehittäminen, esihenkilökoulutukset	Ympäristöjohtaja
Taloudelliset riskit	Palveluiden kysyntä vs. resurssit	12	Uusien työnteon toimintamallien kehittäminen	Ympäristöjohtaja, esihenkilöt
Operatiiviset riskit	Henkilöstön hyvinvoinnin ylläpito ja kehittäminen epäonnistuu	12	Yksikkökohtaiset suunnitelmat työhyvinvoinnin parantamiseen, työmäärän säännöllinen arviointi ja työn jakautumisen seuranta	Ympäristöjohtaja, esihenkilöt
Operatiiviset riskit	Ilmastomuutokseen varautumisen ja sopeutumisen riittämyys kaupunkisuunnittelussa	12	Kaupungin ilmastomuutoksen sopeutumisen toteutusohjelmat	Ympäristöjohtaja, ilmasto- ja ympäristöpäällikkö

Toiminnan kuvaus

Strateginen hankekehitys siirtyi kaupunkiympäristön palvelualueelle vuoden 2026 alussa. Palveluryhmän vastuulla on kolme kehitysohjelmalla: Viiden tähden keskusta, Hiedanranta ja Etelän kasvusuunta. Kehitysohjelmat ovat kaupunginhallituksen asettamia ja sen ohjaamia. Lisäksi palveluryhmä toteuttaa erikseen nimettyjä muita hankekehitys- projektinjohto- ja koordinoititehtäviä. Tällaisia ovat vuonna 2026 muun muassa Hakametsä Sport Campus -hanke, golfkentän toteutusmallien ratkaiseminen Nurmi-Sorilassa, raitiotien rakentamisen edellytysten varmistaminen Kaupinlaaksossa ja alueellisten pysäköintilaitosten toteutusmallien suunnittelu uusilla asuinalueilla.

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelmalla on kehitetty jo vuosia Tampereen keskustaa edistykseksi, elämykselliseksi ja omaleimaiseksi. Vuonna 2025 kehitysohjelmalla kohdennettiin strategisesti kaikkein tärkeimpiin kokonaisuuksiin. Kehitysohjelman hankekokonaisuudet ovat jatkossa keskustan kehittämislinjausten valmistelu, Asemakorttelit, keskustan maanalaiset ratkaisut, Särkänniemen elämysalue ja Ratinan ja Takon alue. Hankekokonaisuuksien kehittämisen tavoitteet on asetettu kaupunginhallituksen hyväksymässä ohjelmasuunnitelmassa, ja kehittämisestä raportoidaan kaupunginhallitukselle.

Hiedanranta -kehitysohjelman tehtävänä on johtaa, koordinoita ja varmistaa, että Länsi-Tampereen uusi aluekeskus toteutuu tavoitteiden mukaisena. Tavoitteena on 18 500 asukkaan kestävä ja älykäs kaupunginosa. Hiedanranta on koko läntisen kaupunkiseudun tärkein kaupallinen keskus ja elinvoimainen työpaikka-keskittymä. Hiedanrannan kehittämistavoitteet on asetettu kaupunginhallituksen hyväksymässä ohjelmasuunnitelmassa, ja kehittämisestä raportoidaan kaupunginhallitukselle.

Etelän kasvusuunta -kehitysohjelma käynnistyy ohjelmasuunnitelman hyväksymisellä kaupunginhallituksessa kevään 2026 aikana. Kehitysohjelmalla toteutetaan tiiviissä yhteistyössä yleiskaavoituksen kanssa. Kehittämisen perustana toimiva maakuntakaava ohjaa Tampereen ydinkeskustan kasvua etelään. Tavoitteena on Tampereen kestävä kasvu keskustan eteläpuolelle, seudullisten työpaikka-, logistiikka- ja yritysalueiden kehittäminen sekä kansallisen liikenteen sujuvuuden ja huoltovarmuuden vahvistaminen. Kehitysohjelmalle on luonteenomaista erittäin laaja sidosryhmäverkosto ja useiden vuosikymmenten mittainen aikaperspektiivi, joka edellyttää välitavoitteistoa ja vaiheistamista. Myös Etelän kasvusuunta -kehitysohjelmalla toteutetaan kaupunginhallituksen ohjauksessa.

Strategiselle hankekehitykselle on ominaista hallinnonalat ylittävä laaja näkökulma strategisten hankkeiden kohdealueilla. Palveluryhmä huolehtii hankkeiden koordinoinnista ja vuorovaikutuksesta muiden palveluryhmien, yksiköiden ja ulkoisten sidosryhmien kanssa.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Palvelukokonaisuuden vuosisuunnitelmassa on osana talousohjelmaa toimintamenoihin huomioitu kehittämisohjelmien ja muihin kehittämisrahojen sekä henkilöstömenojen yhteensä 0,4 milj. euron leikkaukset.

Palvelukokonaisuuden henkilötövuodet ovat vuosisuunnitelmassa 17 henkilötövuotta.

Kaupunginhallituksen 26.5.2025 päättämän Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman kohdennetun toteutusmallin mukaisesti kehitysohjelmasta siirtyi konsernihallinnon vetovoima ja edunvalvontaryhmälle projektit: kulttuurikehä, keskustan kausivalaistus ja valoviikot yhteistyössä kaupunkiympäristön rakennuttamisen kanssa sekä yhteistyön koordinointi Tampere Tunnetuksi ry:n kanssa. Kaupunkiympäristön rakennuttamisen vastuulle siirtyi myös mm. Viinikanlahden uuden kaupunginosan toteuttaminen ml. rakenteilla oleva Vesitehtaansilta, Ranta-Tampellan rakentamisen loppuunsaattaminen sekä Hakametsä Sport Campuksen kadut, puistot ja yleiset alueet.

Strategisen hankekehityksen toiminta on alueiden kehittämistä poikkihallinnollisella näkökulmalla. Toiminta sisältää hankekehitys-, projektinjohto- ja koordinoititehtäviä. Palveluryhmän vastuulla olevien kehitysohjelmien palvelutuotanto on alueiden kehittämisen lisäksi ohjelman kehitettäväksi määriteltyjen katujen ja yleisten alueiden sekä puistojen ja viheralueiden yleissuunnittelua. Strategisen hankekehityksen sekä sen kehitysohjelmien palvelutuotantoon kuuluu myös elinkeinojen edistäminen. Tavoitteena on luoda edellytyksiä ja yksityiselle toimeliaisuudelle ja investoinneille sekä uudelle liiketoiminnalle.

Vuonna 2026 merkittävin rakennusinvestointi on Viinikankadun maanalaisen ajoyhteyden aloittaminen ensimmäisellä rakennusurakalla. Hanke edistää maanalaisen liikenteen ja pysäköinnin verkostoja. Keskustan maanpäällistä pysäköintikapasiteettia siirretään keskustan kehän ulkopuolelta sujuvasti saavutettavaan maanalaiseen pysäköintiverkostoon. Samalla kuin keskustan saavutettavuus henkilöautoilla paranee, lisätään keskustan viihtyisyyttä. Käynnissä olevan Väyläviraston Tampereen henkilöratapiha -hankkeen kaupungin osuus kuuluu Viiden tähden keskusta -kehitysohjelmaan kuten myös Mustanlahden sataman kehittäminen ml. Särkäsillan rakentaminen.

Strateginen hankekehitys

Palvelu	Toimintamenot, 1 000 euroa)
Strateginen hankekehitys	3 164
Hiedanrannan kehitysohjelma	500
Viiden tähden kehitysohjelma	1 352
Etelän kasvusuunta	500
Yhteensä	5 516

* Toimintamenot sisältävät hallinto- ja talouspalvelujen laskennallisia vyörytysosuuksia 76 te

Käyttötalous (1 000 euroa)	TA 2026	VS 2026
Toimintatulot		166
Toimintamenot		-5 440
Toimintakate		-5 274
Vyörytysosuudet *)		-184
Toimintakate sisältäen vyörytykset		-5 458

*) Sisältyy vyörytysosuudet (Paikkatieto sekä Hallinto- ja talouspalvelut)

Investoinnit (1 000 euroa)	TA 2026	VS 2026
Investointimenot		-24 495

Riskiprofiili

Strateginen hankekehitys -palveluryhmän merkittävimmät riskit

Riskiluokka	Riski	Riskitaso	Keskeiset riskienhallintatoimenpiteet	Riskin omistaja
Operatiiviset riskit	Strategisten hankkeiden viivästyminen	12	Päätöksenteon ennakoiva aikataulutus, säännöllinen vuorovaikutus päätöksentekijöiden kanssa, riittävä sisäinen viestintä, selkeät sopimus- ja hankintakäytännöt	Hankejohtaja
Operatiiviset riskit	Strategisten hankkeiden hankeneuvotte- luissa epäonnistumi- nen	8	Selkeä viestintä kaupungin tavoitteista, yhteisen synergian tunnistaminen ja kommunikointi, selkeät sopimukset ja kannus- timet, luottamuksen rakentaminen, avoi- muus, vaihtoehtoisten toteutusmallien ennakoiva suunnittelu	Hankejohtaja
Operatiiviset riskit	Hankeriippuvuuksia ei tunnisteta, eikä niihin liittyviin riskeihin va- rauduta	8	Järjestelmällinen riippuvuuksien tunnistami- nen, sisäinen viestintä ja ennakointi	Hankejohtaja
Operatiiviset riskit	Strategisten hankkei- den johtamiseen liit- tyvät henkilöriskit	8	Hankkeiden priorisointi, riittävä henkilö- resursointi ja hanketoimiston tuki, työhy- vinnistä ja riittävästä osaamisesta huolehtiminen	Hankejohtaja

Toiminnan kuvaus

Joukkoliikenteen palveluryhmä vastaa Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelusta ja toimeenpanosta. Joukkoliikenteen palveluryhmässä suunnitellaan joukkoliikenteen linjasto ja liikennöinti koko kaupunkiseudulle. Joukkoliikenne hankkii liikennepalvelut kilpailuttamalla tai omalta tuotannolta tilaamalla. Palveluryhmä vastaa joukkoliikennettä tukevien järjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä yhteistyössä tietohallinnon kanssa. Palveluryhmä vastaa tariffisuunnittelusta, lippujen myynnistä ja myyntiverkosta sekä joukkoliikenteen viestinnästä ja markkinoinnista.

Tampereen seudun joukkoliikenteessä on tehty useita palvelutarjontaa kehittäviä uudistuksia vuodesta 2021 lähtien. Ratikkaliikenteen käynnistymisen Lentävänniemeen 7.1.2025 alkaen myötä ratikan vuonna 2016 päätetty kokonaisuus valmistui ja muu joukkoliikennelinjasto on uudistettu tukemaan tätä kehitystä. Uudistusten johdosta Tampereen seudun joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat olleet erittäin voimakkaassa kasvussa.

Matkustajamäärän voimakas kasvu on seurausta palvelutarjonnan parantamisesta sekä kaupunkiseudun kasvusta joukkoliikennekäytävälle. Joukkoliikenteen kasvua tavoitellaan jatkossakin huolimatta talouden tasapainottamistoimenpiteistä, jotka vaikuttavat joukkoliikenteen kehittämiseen. Nykyistä tarjontaa tullaan kohdistamaan enemmän kysynnän mukaisesti, mikä tukee kasvua mutta toisaalta aiheuttaa palvelujen heikentymistä ajankohtina tai alueilla, joilla kysyntää ei ole. Talousarvioesityksen mukaisesti linjan 103 liikennöinti Tampereen keskustasta Tampere-Pirkkalan lentoasemalle lähteville ja saapuille lennoilla loppuu elokuussa 2026 nykyisen liikennöintisopimuksen päättyessä.

Viime vuosien suurten lipun hintojen korotusten johdosta vuodelle 2026 ei esitetä korotuksia talouden tasapainottamistarpeesta huolimatta. Vuodelle 2027 suunniteltujen lipun hintojen korotuksiin liittyen tehdään suunnittelua korotusten kohdentamisesta.

Ratikkaliikenteen rakentaminen on Pirkkalan Partolan ja Ruotulan välillä jatkuu ja joukkoliikenne valmistautuu suunnittelussa liikenteen avaamiseen vuonna 2028 tekemällä Pirkkalan linjastosuunnittelua ensi vuonna. Osana linjastosuunnittelua on tarkoitus toteuttaa Hervannassa autonomisen liikenteen pilotti, jossa tavoitteena on liikennöidä yhdellä robottibussilla ilman turvakuljettajaa. Autonomisen liikenteen suurin potentiaali tunnustetaan tällä hetkellä liityntäliikenteenä.

Suunniteltu palvelutuotanto ja talous

Palvelukokonaisuuden vuosisuunnitelmassa on osana talousohjelmaa toimintatuloihin huomioitu matkustuksen kasvun tuoma lipputulosten kasvu. Toimintamenoihin on huomioitu liikennöintiäkojen muutoksella toteutettavat palvelutason supistamiset sekä vähäisen kysynnän palvelujen tarkastelut. Lisäksi vuosisuunnitelmaan on huomioitu raitiotien vastikkeiden muutos, palkankorotusten ja sisäisten vuokrien arvioitu kustannusvaikutus sekä projektitoimiston hallinnoimien projektien tuotot ja kustannukset. Vuosisuunnitelmassa on lisäksi tehty toimintatulojen ja toimintamenojen tarkennuksia lautakunnan toimintakatteiden sitoumuksen sisällä.

Palvelukokonaisuuden henkilötövuodet vähenevät 1,5 henkilötövuodella vuoden 2025 vuosisuunnitelmaan verrattuna.

Joukkoliikennelautakunta

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	Enn. 2025	TA 2026	VS 2026
Toimintatulot					
Myyntitulot	65 844	67 523	68 550	69 423	69 928
Maksutulot	101	155	115	155	125
Tuet ja avustukset	6 479	6 220	7 340	6 220	7 020
Muut toimintatulot	1 515	545	879	545	1 015
Toimintatulot yhteensä	73 940	74 443	76 883	76 343	78 088
Valmistus omaan käyttöön	15	20	21	0	20
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-1 579	-1 789	-1 625	-1 716	-1 725
Palvelujen ostot	-91 386	-95 555	-96 087	-96 468	-98 437
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-126	-98	-241	-98	-120
Avustukset	-2	0		0	0
Vuokramenot	-14 372	-15 792	-15 653	-16 019	-15 800
Muut toimintamenot	-72	-61	-47	-61	-51
Toimintamenot yhteensä	-107 522	-113 274	-113 632	-114 362	-116 114
Toimintakate	-33 582	-38 831	-36 749	-38 019	-38 026
Rahoitustulot ja -menot	2	0	1	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-269	-60	1	-50	-50
Tilikauden tulos	-33 849	-38 891	-36 746	-38 069	-38 076
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-33 849	-38 891	-36 746	-38 069	-38 076

Palvelu	Toimintamenot, 1 000 euroa)	Suoritemäärä	Yksikkökustannus, euroa/ suorite
Asiakaspalvelu	515		
Asiantuntijapalvelu	3 645		
Bussiliikenne **)	81 901	54 600 000	1,50
Ratikkaliikenne	22 629		
Joukkoliikennepalvelu	3 845		
Muu liikenne ***)	2 155	266 500	8,09
Junaliikenne	1 078		
Kaupunkipyörät	440		
Yhteensä	116 208		

*) Toimintamenot sisältävät hallinto- ja talouspalvelujen laskennallisia vyörytysosuuksia 94 te

**) Suoriteyksikkönä matkustajamäärä (koko Nysse -joukkoliikenne)

***) Suoriteyksikkönä asukasmäärä

Käyttötalous (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	Enn. 2025	TA 2026	VS 2026
Toimintatulot	73 940	74 443	76 883	76 343	78 088
Toimintamenot	-107 522	-113 274	-113 677	-114 362	-116 114
Toimintakate	-33 582	-38 831	-36 793	-38 019	-38 026
Vyörytysosuudet *)	-306	-355	-283	-365	-352
Toimintakate sisältäen vyörytykset	-33 888	-39 186	-37 076	-38 384	-38 378

*) Sisältyy vyörytysosuudet (Paikkatieto sekä Hallinto- ja talouspalvelut)

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2024	VS 2025	Enn. 2025	TA 2026	VS 2026
Investointimenot	-15	-500	-21	0	0
Rahoitusosuudet	-5	0	1	0	0

Riskiprofiili

Joukkoliikenteen palveluryhmän merkittävimmät riskit

Riskiluokka	Riski	Riskitaso	Keskeiset riskienhallintatoimenpiteet	Riskin omistaja
Taloudelliset riskit	Valtion ja kaupungin huono taloustilanne heikentää joukkoliikenteen palvelutasoa aiheuttaen negatiivisen kierteen.	12	Talouden seuranta ja reagointi. Muutoksista viestiminen	Joukkoliikennejohtaja
Strategiset riskit	Menestykseen ja kasvuun tottuminen	12	Seuranta ja reagointi	Joukkoliikennejohtaja
Ulkoiset riskit	Hankintalain muutos	12	Lakimuutoksen proaktiivinen seuranta ja toiminnan suunnittelu	Joukkoliikennejohtaja
Operatiiviset riskit	ICT:n kehittämiselle ja ylläpidolle ei ole riittävä resurssia	9	Yhteistyö tietohallinnon kanssa. Käyttö- ja tuotantovaiheen resurssointi	Joukkoliikenteen johtoryhmä
Operatiiviset riskit	Henkilöstön kuormittuminen johtaa poissaoloihin ja henkilövaihdoksiin.	9	Työhyvinvoinnin seuranta ja kehittäminen. Resurssointi ja priorisointi.	Esihenkilöt

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Palkalliset henkilötyövuodet (htv)	TP2024	VS 2025	VS 2026
Kaupunkiympäristön suunnittelu	144	150,8	143,1
Kaupunkiympäristön rakennuttaminen ja ylläpito	74	77,1	75,7
Kestävä kaupunki	99,3	99,5	92
Strateginen hankekehitys (siirtyi palvelualueelle 1.1.2026)	(21,3)	(21,8)	17
Joukkoliikenne	26	29,3	27,8
Palvelualueen yhteiset palvelut	24,7	27,7	29
Yhteensä (htv)	368	384,4	384,6

Tampereen kaupunkistrategian teemat Elämäniloa, Kestävyyttä, Edelläkävijyyttä ja Yhdessä muodostavat vahvan perustan yhteisten osaamistarpeiden tunnistamiselle. Työnilo ja työn merkityksellisyys ovat keskeisiä arvoja, joita halutaan vaalia arjen tekemisessä – kun työ koetaan mielekkääksi, syntyy myös parempia tuloksia ja yhteishenkeä.

Kaupunkiympäristön palvelualueella painotetaan jatkossakin tekemisen meininkiä sekä avointa ja innostavaa toimintakulttuuria. Organisaation muutto uudelle kaupungintalolle tarjoaa mahdollisuuden vahvistaa yhteisöllisyyttä ja kehittää yhteisiä toimintatapoja, jotka tukevat uudenlaista hybridityöskentelyä ja vahvistavat organisaation kykyä vastata muuttuviin tarpeisiin.

Henkilöstön osaaminen ja innovatiivisuus sekä arjen sujuvuus luovat pohjan edelläkävijyydelle. Strategiasta johdetut osaamisen kehittämisen yhteiset teemat liittyvät muun muassa uudistumiskyvyn vahvistamiseen, digitaalisten ratkaisujen ja teknologian hyödyntämiseen sekä vahvaan yhteistyöhön ja positiivisen asiakaskokemuksen luomiseen. Keskeiset ammatilliset osaamistarpeet liittyvät esimerkiksi lainsäädännön muutoksiin, kestävän kehityksen teemoihin sekä haastavien asiakkaiden kohtaamiseen.

Vuonna 2026 keskeisenä painopisteenä on työhyvinvoinnin ja esihenkilötyön vahvistaminen, mikä luo perustan kestäväälle osaamisen kasvulle. Laadukkaalla ja tavoitteellisella osaamisen johtamisella edistetään henkilöstön jatkuvaa kehittymistä.

Litteet

- Hankintasuunnitelma

Hankintasuunnitelmassa kuvataan suunnitellut seuraavan vuoden kilpailutukset ja hankinnat, joissa hankinnan ennakoitu arvo on vähintään 60.000 euroa.

Hankinnat kirjataan hankintasuunnitelmaan riippumatta siitä, kirjataanko ne käyttötalouteen vai onko kyseessä investointi. Hankintasuunnitelma täytetään siltä osin, kuin tiedot ovat vuosisuunnitelmaa laadittaessa saatavissa.

Hankintasuunnitelma ei kuvaa hankintoihin liittyvää rahankäyttöä eikä sisällä investointien osalta investointisuunnitelmassa esitettäviä tietoja.

